

Uittreksel uit “ Vlinders in de tuin”.

ISBN 90-5011-124-6

Als je vlinders (maar automatisch ook andere insecten) naar je tuin wilt lokken, moet je weten welke voorwaarden ze stellen aan hun omgeving.

- voedsel
- windbeschutte, zonnige plekjes
- overwinteringsmogelijkheden
- variatie in droge en natte plekjes
- afwisseling in de hoogte van de planten

Als je er voor kiest om in je tuin veel nectarplanten te zetten dan zullen de vlinders jouw tuin aandoen als een cafe. Ze drinken en rusten en gaan verder. Geef je ze de ruimte om de nacht of winter door te brengen dan zullen ze jouw tuin zien als een “hotel”. Je kan ze deze plekjes geven door bijv. afgestorven plantenstengels te laten staan, stapelmuurtjes, oude stronken, takkenbossen of afgevallen bladeren te laten liggen.

Als je de insecten ook nog de ruimte geeft om zich te kunnen voortplanten, dan wordt je tuin een echte woonplaats. Voor vlinders betekent dat, dat er planten moeten zijn waar de rupsen van kunnen eten, voor libellen een vijver voor de larven, voor solitaire bijen nestruiimte (houtblokjes waar gaten in zitten)

Insecten en vlinders hebben de zon nodig om actief te worden. Daarom zullen nectarplanten die in de schaduw staan nauwelijks bezocht worden. Daarom is het belangrijk om te weten waar de zon het beste schijnt, in alle seizoenen. Voor een rijk insectenleven geldt: hoe minder onderhoud hoe beter. Geen grote voorjaars- en najaarsbeurten. Laat afstervende planten staan!

Onmisbaar voor de natuurlijke tuin is een goed werkende composthoop. Bladeren verteren langzaam. Laat die gewoon tussen de struiken op de grond leggen. Ook takken kunnen beter op een hoopje in de tuin neergelegd worden zodat ze een schuilplek kunnen zijn voor muizen en egels.

Inheemse (=wilde) planten hebben over het algemeen meer nectar en zijn daardoor voor insecten interessanter dan cultuurplanten. Wilde planten komen vaak in grote groepen voor. Door hoogteverschil aan te brengen in je tuin creer je meerdere leefomgevingen (droog en nat) zodat je een grotere variatie in je planten kunt aanbrengen.

Een inheemse plantentuin betekent niet dat er geen onderhoud gepleegd hoeft te worden. Zeker in het begin zullen de planten op plekken opkomen waar ze niet welkom zijn. Als de planten meer hun plek hebben gevonden zal dit minder worden.

Distels zijn zowel nectar als voedselplanten voor de rupsen. De akkerdistel is erg in trek bij de vlinders, maar een moeilijke klant voor je tuin. Meer plezier beleef je aan de speerdistel, die zich alleen vermeerdert door zaad. Een andere goede distel is de knikkende distel. Doet het goed op zandgrond.

Struiken, heggen en bomen kleden de tuin aan en zorgen voor een goede beschutting tegen de wind. Als deze bomen ook nectar, stuifmeel of bessen leveren hebben ze een dubbele waarde.

In het vroege voorjaar komen de vlinders af op: bloeiende wilgen, mahoniestruiken, sneeuwbal, sleedoorn, prunussoorten, ribessen en bessenstruiken.

Struiken die als waardplanten kunnen dienen zijn: hulst, klimop, sprokehout, wegedoorn, kornoelje, heide en kardinaalsmuts.

Onder een haag of heesterrand kunnen insecten lokkende planten neergezet worden die in de halfschaduw kunnen leven: bosandoorn, bos-vergeet-me-nietje, dagskoekkoeksbloem, hondsdrif, kleine maagdenplam, kruipend zenegroen, look-zonder-look, maarts viooltje, mannetjesereprijs, schaduwkruiskruid, stinkende gouwe of wilde akelei. Op arme, droge, zure grond zijn boskruiskruid, echte guldenroede, smalbladig wilgenroosje, stijf havikskruid, valse salie en vingerhoedskruid toepasbaar.

Vlinders zijn alleen te vinden op bloemen die nectar hebben. Andere insecten als hommels, zweefvliegen, en bijen komen ook nog voor het stuifmeel.

Om vlinders het hele jaar wat te kunnen bieden is het belangrijk dat er een goede spreiding is van bloeiende planten.

De eerste vlinders en hommels zijn al in maart actief. Klein hoefblad (woekerend, maar mooi) peperboompje, wit hoefblad, longkruid, speenkruid, sporkehout, hondsdrif, en krokussen zijn vroege voorjaarbloeiers. Later in het voorjaar bloeien aubrieta, damastbloem, wilde judaspenning, pinksterbloem en akelei.

In de zomer is het zaak om volop nectarbloemen aan te bieden want dan zijn de meeste insecten actief. Margriet, rode spoorbloem, beemdkroon, kattenkruid, salie, verbena, lavendel, wilde marjolein en tijm zijn een kleine greep uit de mogelijkheden.

De bloei, en dus ook het nectar aanbod, van een- en tweejarige bloeiers zijn te verlengen door de dode bloemen eruit te knippen.

Tevens is het zinnig om begin juni een deel van de nazomerbloeiers terug te knippen.

Ze zullen daardoor later bloeien en dus langer nectar geven. (bijv. guldenroede, herfstaster, flox, koninginnekruid, kattenstaart, boerenwormkruid en rudbeckia.)

Samen met de bolklimop, blauwe knoop, vlinderstruik, japanse boekweit zijn dit de hekkensluiters van het bloeiseizoen.

Om je tuin vol te zetten met bloeiers zou er voor zorgen dat er 's winters niet te veel te beleven is. De wintergroene planten leveren dan geen nectar maar kunnen wel bescherming bieden.

Heb je weinig tijd of ruimte dan is deze bloemen top 10 voor dagvlinders een aanrader:

Vlinderstruik, ijzerhard, beemdkroon, damastbloem, hemelsleutel, herfstaster, koninginnenkruid, lavendel, vaste muurbloem, enkelbloemig afrikaantje.

Deze lijst zal niet alle dagvlinders lokken, maar vele zullen het niet kunnen weerstaan.

Deze bloemen geven nectar verspreid over het hele jaar.

Naast bloeiende planten zijn waardplanten voor de rupsen ook erg belangrijk. Over het algemeen zijn het wilde planten waar de vlinder zijn eitjes op afzet.

De pinksterbloem, look-zonder-look, damastbloem, judaspenning en brandnetels zijn voorbeelden van waardplanten. Elke vlindersoort heeft wel weer zijn voorkeur van de standplaats van deze planten.

De vlinderstruik is wel de bekendste vlinderplant. Een zonnig, beschut plekje zoals tegen een schutting op het westen is een super plek voor deze plant. Deze planten zijn vorst gevoelig. Heb je meerdere vlinderstruiken in je tuin, snoei ze dan op verschillende momenten terug, zodat ze ook weer op verschillende momenten zullen bloeien. Snoei zorgt voor modelbehoud en mooie bloemtrossen. Snoeien in maart/april.

Kruidentuin

Door de geur trekken kruiden vele bloembezoekers aan. Tijm, munt, hyssop, salie, bonenkruid, bieslook, marjolein, en alliumsoorten trekken veel vlinders.

Groenten en fruit.

Fruitsoorten zoals appel, kers, kruisbes, en aalbes zijn een goede voedselbron voor bloembezoekers. verder ook de bloemen van de braam, framboos, en aardbei. Verder vallen de bloesems van erwten en tuinboonbloesem in de smaak. Vlinders doe je geen groter plezier om in de lente wat radijsjes door te laten schieten!

Bloembezoekers zijn vaak geen probleem, maar rupsen in de moestuin zijn vaak minder welkom. Twee soorten witjes hebben de gewoonte om hun eitjes op de bladeren van kool af te zetten. De rupsen van het grote koolwitje zijn meestal op de buitenste bladeren te vinden. Van de kleine koolwitje komen ze tot in de kool!

Wat tips om dit tegen te gaan:

Zorg voor variatie in je moestuin. Vlinders kunnen dan minder goed de geur van de koolplanten opvangen.

Combineer de kool met planten waar de koolwitjes niet op gesteld zijn: tomaten, salie en pepermint.

Plaats zeer fijn insectengaas over de koolplanten

Je kunt natuurlijk ook altijd een plant opofferen aan de koolwitjes. De ontwikkeling van ei-rups-vlinder is leuk om te volgen.

Tips.

Je kunt de verschillende insecten een extra plek bieden met bijenblokken en stokjesbundels. Je geeft ze hier een makkelijke nestgelegenheid.

Bijenblokken zijn gemaakt van stukken hout waar gaatjes (diep) in zitten.

Stokjesbundels zijn gemaakt van bijelkaar gebonden stokjes bamboe of rietstengels.

De stokjes moeten aan een kant open zijn en de andere kant dicht.

Hang ze op een niet al te hoog plekje op in de zon.

Hommels komen wel af op oude nestkastjes die bedekt zijn met wat mos. Verder kan je ook in februari omgekeerde potten in graven waar de aardhommel en boomhommel op af kunnen komen.

Er zijn voor vlinders tegenwoordig ook nestkastjes te verkrijgen. Alleen over het gebruik hiervan is nog weinig bekend omdat het nog zo kort bestaat.

Vlinders maken in de zomer en het najaar graag gebruik van je vogelvoederplank als je er rottend fruit op legt.

Zorg voor takkenbossen, houtstapels en stenen muurtjes om allerlei insecten een plek te geven.